

POLİTİKA, FELSEFE, KÜLTÜR

MICHEL FOUCAULT

ÇEVİREN
BARIŞ YILDIRIM

MICHEL FOUCAULT

Fransız felsefeci, düşünce tarihçisi, eylemci (1926-1984). Fransa'nın Poitiers şehrinde doğdu. Paris'teki École Normale Supérieure'de eğitim aldı. Burada felsefe alanında eğitim görmekle birlikte psikoloji ve tarih gibi disiplinlerle de ilgilendi. 1950'lerin ortasında felsefe ve psikoloji üzerine aldığı derslerle entelektüel kariyerine adım attı. 1961'de *Deliliğin Tarihi* adlı ilk büyük eserini yayımladı. Akademik hayatı boyunca Fransa'nın yanı sıra İsveç, Polonya ve Kanada gibi ülkelerde dersler verdi. Foucault, özellikle iktidar, bilgi, toplum ve birey arasındaki ilişkileri sorgulayan derinlemesine çözümlenmeleriyle ve özne ve öznellik, normlar, sapkınlık, suç ve suçluluk, cinsellik ve akıl hastalıkları üzerine yaptığı çığır açıcı çalışmalarıyla modern felsefenin ve çağdaş düşünce tarihinin en etkili isimlerinden biri hâline gelmiştir.

Başlıca Eserleri: *Cinselliğin Tarihi* (1967-1984), *Hapishanenin Doğuşu* (1975), *Kelimeler ve Şeyler* (1966), *Kliniğin Doğuşu* (1963), *Deliliğin Tarihi* (1961).

BARIŞ YILDIRIM

Çevirmen, şair (d. 1979). Yıldız Üniversitesi İktisat Bölümünden mezun oldu. Middlesex ve Hacettepe Üniversitelerinde felsefe eğitimi aldı. Telif eserleri ve çok sayıda çevirisi var.

Başlıca eserler: *Şey'r'azadlar* (2013), *Ajitatör* (2021), *Yürümek İsteyen Ayak* (2022), *İçinizde Bir Köpek* (2023), *Saat 07:15 pm* (2023), *Sıkıntı* (2024).

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	11
GİRİŞ	
FOUCAULT VE DENEYİM POLİTİKASI	13
1. KISIM	
OTOPORTRELER	
1	
MİNİMALİST KENDİLİK	35
2	
ELEŞTİREL TEORİ/DÜŞÜNCE TARİHİ	52
3	
BİR VAROLUŞ ESTETİĞİ	86
II. KISIM	
POLİTİK OLANIN TEORİLERİ: TARİH, İKTİDAR VE HUKUK	
4	
POLİTİKA VE AKIL	95
5	
DOĞRUYU SÖYLEME SANATI	129
6	
İKTİDAR ÜZERİNE	141
7	
İKTİDAR VE CİNSELLİK	157
8	
TEHLİKELİ BİREY	174
9	
ELEŞTİRİYİ UYGULAMAK	205

III. KISIM
ÇAĞDAŞ YAŞAMIN POLİTİKASI

10	SOSYAL GÜVENLİK	213
11	KAPATMA, PSİKİYATRİ, HAPİSHANE	233
12	İRAN: RUHSUZ BİR DÜNYANIN RUHU	268

IV. KISIM
CİNSELLİK ETİĞİ

13	İFFET MÜCADELESİ	285
----	------------------	-----

14	AHLAKIN DÖNÜŞÜ	296
----	----------------	-----

15	HAKİKAT KAYGISI	309
----	-----------------	-----

V. KISIM
CİNSELLİK POLİTİKASI

16	CİNSEL AHLAK VE HUKUK	325
----	-----------------------	-----

17	CİNSEL TERCİH, CİNSEL EDİM: FOUCAULT VE EŞCİNSELLİK	342
----	---	-----

VI. KISIM
KÜLTÜRÜN İKTİDARI ÜZERİNE NOTLAR

18	EDEBİYATIN İŞLEVLERİ	363
----	----------------------	-----

19	ÇAĞDAŞ MÜZİK VE HALK	370
----	----------------------	-----

20	MASKELİ FİLOZOF	380
----	-----------------	-----

	DİZİN	388
--	-------	-----

ÖNSÖZ

Foucault, ölümünün ardından, ilgilendiği konuların genişliğini ve çeşitliliğini yansıtan etkileyici bir söyleşiler seçkisi bırakmıştır ve bu seçki, çalışmalarından oluşan bütünü anlamak için bize eşsiz bir fırsat sunmaktadır. Söyleşinin karşılıklı konuşmaya dayalı biçimi Foucault'nun kendi felsefi, politik ve kültürel bakış açılarındaki cananlık kaymalar üzerinde eleştirel bir düşünümde bulunmasını olanaklı kılmıştır. Jean Paul Sartre'dan bu yana başka hiçbir Avrupalı düşünür kültürel bir biçim olarak söyleşiye kendini bu kadar adamamıştır. Foucault bunu teorik çalışmalarını erişilebilir ve kişisel bir şekilde açıklamak ve desteklemek için ustaca kullanmış ve böylece ona *külliyatı* içinde merkezî bir yer sunmuştur. Bu kitapta Foucault'nun çoğu İngilizcede olmayan söyleşilerinin zengin bir seçkisini derledim. Bu söyleşiler onun eleştirel üretiminin son yıllarıyla ilgili kaygıları açıklıyor. Ben Foucault'nun toplumsal ve politik görüşlerini ve cinsellik teorisinin evrimini açık şekilde ifade eden metinleri seçtim. Aynı zamanda söyleşilerde taslakları sunulan teorik meselelerin bazılarını 'deneme tarzında kaleme alan' bir dişi diğer metni de derlemeye dâhil ettim: politika ve akıl, modernliğin doğası, krimonolijinin tarihi ve cinsellik etiği. *Politika, Felsefe, Kültür* Foucault tarafından Foucault'yu anlamaya yardımcı olacak güncel bir kılavuz sunuyor ve 'etik olarak politika' arayışında gösterişsiz bir entelektüelin otobiyografilerinin izin sürüyor.

Bu taslağı kitaba dönüştürmeme yardım edenlere teşekkürlerimi sunmaktan memnuniyet duyuyorum. İlk olarak ve öncelikle tereddütsüz desteği, hoş mizacı ve hevesli eleştirel

feraseti için Routledge'daki editörüm William P. Germano'ya teşekkür ederim. Üstün idari nitelikleri ve zekice önerileri bu projenin ürüne dönüştürülmesine yardımcı olmuş olan Cecilia Cancerllaro'ya özel bir minnet borçluyum. Aynı zamanda artık aramızda olmayan Michel de Certeau, Dr. D. Dilldock, Marguerite Dobrenn, Jean-Pierre ve Marie-Odile Faye, Pierre Nora, Gerald Prince ve Alan Sheridan'a çeşitli aşamalardaki yardımları için teşekkür etmek isterim. Ohio Eyalet Üniversitesinden Stephen Ferrell ve Lynn Ware taslağın nihai biçiminin son okumasına yardımcı oldular. Gallimard Yayınevi ve Paule Neuveglise, Foucault'nun Jacques Robert tarafından çekilmiş muhteşem fotoğraflarını kullanmama izin verecek kadar cömertler.

Lawrance D. Krizman
New York ve Columbus
Haziran 1988